

4. Онлайн-вікторина «Країни Західної Європи» [Електронний ресурс] // Learningapps – Режим доступу до ресурсу: <https://learningapps.org/2085765>.

5. Онлайн-гра «Кулінарна Європа» [Електронний ресурс] // Learningapps – Режим доступу до ресурсу: <https://learningapps.org/5091431>.

6. Ткаченко О. Гейміфікація освіти: формальний і неформальний простір / О. Ткаченко // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2015. – Вип. 11. – С. 303-309. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2015_11_45.

7. Фідря Надія Нова українська школа: гейміфікація на уроках географії» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://super.urok-ua.com/stattya-nova-ukrayinska-shkola-geymifikatsiya-na-urokah-geografii>.

8. Шестопалюк О.В. Інноваційні моделі навчання в діяльності вищих навчальних закладів <http://tipus.khpi.edu.ua/article/viewFile/45620/41831>.

Олексюк Н.

*магістрантка II курсу спеціальності 014 Середня освіта (Географія)
Науковий керівник – доц. Потокій М. В.*

ПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО КРАСИЛІВСЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ: ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Метою статті є показ особливостей промислового виробництва на території Красилівського району Хмельницької області, окреслення перспектив його розвитку у майбутньому.

Постановка проблеми: промислове виробництво району, поряд із сільським господарством, визначають спеціалізацію району у внутрішньообласному поділі праці. Продукція машинобудування, головним чином опалювальні апарати, є основною статтею вивозу за межі області та України.

Вклад основного матеріалу. Специфікою промислового виробництва Красилівського району є те, що жодне із промислових підприємств, що діяли до 1991 року, не припиняли своєї роботи за часів незалежності.

Промислове виробництво базується як на привізній сировині, так і на місцевих ресурсах. Трудовими ресурсами промисловість забезпечена в достатній мірі, до того ж трудові ресурси мають значні навички у виробництві основних промислових товарів, що склалося історично. Продукція основних промислових підприємств району має свого споживача і збувається як в межах України, так і за її межами. Зручне географічне положення сприяє як завезенню сировини на промислові підприємства, так і вивезенню готової продукції. Важливим чинником розвитку промислового виробництва Красилівського району є високий

рівень матеріально-технічної бази і запровадження на виробництвах сучасних передових технологій і матеріалів.

Загалом на території району, головню в Красиліві, функціонують 13 промислових підприємств машинобудування й металообробки та харчової промисловості. Серед основних машинобудівних промислових підприємств району виділяються наступні.

Красилівський агрегатний завод було створено у 1968 році як філію при Київському виробничому об'єднанні імені Артема за розпорядженням Міністерства авіаційної промисловості колишнього СРСР. Метою створення підприємства було забезпечення виготовлення деталей до виробів авіаційної техніки. У 1996 р. на базі цього потужного підприємства було створено ряд вузькоспеціалізаційних підприємств.

Основне підприємство належить до державної корпорації «Укроборонпром» і виконує державне замовлення на вузли та агрегати авіатехніки, а також випускає широку номенклатуру товарів народного вжитку. У 2000 р. прийнято рішення про розробку і виробництво опалювальної техніки, а у травні 2001 року випущені перші агрегати серії «Вулкан». Зараз випускається 46 видів опалювальних апаратів потужністю від 7 до 30 кВт. Випускає твердопаливні котли серії КОРДІ (під торговою маркою «Вулкан-КОРДІ»), газові та електричні котли, конвектори, акумулятивні батареї, стелажі та інші товари народного вжитку. Торгова марка КОРДІ є спільним українсько-чеським проектом. Продукція має високу якість (ККД сягає 82%), відповідає світовим стандартам. Реалізується по всій території України та експортується в Білорусь, Росію та Молдову. Крім того, підприємство активно кооперується із провідними авіаремонтними, бронетанковими та ремонтними заводами та конструкторськими бюро України. Провідною формою організації роботи підприємства є добре налагоджені кооперативні зв'язки. Матеріально-технічна база поповнюється новими високотехнологічними робочими центрами: верстатами лазерного розкрою, координатно-пробивних пресів, токарно-оброблювальних центрів, вертикально-фрезерних оброблювальних центрів, листозгинних пресів, машин плазмової різки металу, сучасних верстатів з числовим програмованим управлінням, автоматизованих ліній.

ТОВ «Завод Атонмаш» є лідером в Україні серед підприємств з випуску опалювальної техніки, що створене на виробничих майданчиках ТОВ «Красилівський машзавод» і є провідним підприємством компанії «Укртехпром». Основну продукцію підприємства складає модельний ряд АТОН – одно- і двофункціональні настінні та напільні опалювальні котли потужністю від 7 до 96 кВт,

призначені для теплопостачання індивідуальних житлових будинків, квартир, адміністративно-господарських та виробничих об'єктів, облаштованих автономними системами водяного опалювання з природною чи примусовою циркуляцією теплоносія, а також радіатори центрального опалення та газові побутові колонки. Висока якість виробленої продукції забезпечується завдяки застосуванню сучасної автоматики безпеки і регуляції німецьких та італійських фірм. За роки його функціонування випущено понад півмільйона побутових котлів. Продукція експортується в Молдову, Білорусь та РФ.

ТОВ «Завод Котломаш» спеціалізується на виробництві промислових опалювальних котлів і блочних котельень.

ТОВ «Петрометал-Красилів» спеціалізується на виробництві ємкісної продукції, зокрема танків для зберігання пального на АЗС, контейнерів. Веде свою історію із 1932 року, з невеликої майстерні з ремонту сільськогосподарського інвентарю. Під Другою світовою війною підприємство було повністю зруйноване. У 1957 р. Красилівські ремонтно-механічні майстерні реорганізовані в ремонтно-механічний завод, у 1958 р. – в машинобудівний завод.

Завод випускав навантажувачі, цистерни для перевезення спирту, автоцистерни для перевезення живої риби, технологічне обладнання для заводів, що виготовляли бавовняну олію, ємкості для зберігання молока, печі для випалювання вапна ємкістю 100 куб. м. та обтиральні машини для цукрових заводів. У 1988 р. на підприємстві працювало понад 2600 чоловік. З 1993 р. існує як машинобудівний завод. У 2005 р. на базі дочірнього підприємства заводу «Хіммаш» спільно із «Petrometal» (Португалія) створене ТОВ «Петрометал-Красилів». Зі складу заводу виокремлено ЗАТ «Красилівагромаш» (2005 р.) і ТОВ «Завод Атонмаш» (2006 р.). Виробляє побутові опалювальні котли.

Красилівський ливарно-механічний завод спеціалізується на виробництві гальмівних колодок для залізничного транспорту.

За роки незалежності України в Красиліві постали нові промислові підприємства, серед яких завод «Wix-Filtron», який спеціалізується на виробництві фільтрів для автомобільної техніки. Працює з 2007 року і випускає фільтри для Mercedes Sprinter.

Серед підприємств харчової промисловості найстарішим підприємством району є ПАТ «Красилівський цукровий завод» (ТОВ «Агропартнер»). У 2017 р. йому виповнилося 175 років.

Як свідчать документи, будівництво цукроварні в 1837 році розпочав Костянтин Чорба, чоловік Ідалії Сапеги, власниці красилівського маєтку, княгині. Через п'ять років тут отримали першу продукцію. За період існування заводу найбільшу кількість цукрової сировини –

763,4 тис. тонн – було перероблено у 1965-1970 рр. і вироблено 105,5 тис. тонн цукру.

У 1981 році на заводі споруджено бурякопереробний цех і вперше в області змонтовано установку для сушіння та охолодження цукру БН-2. У 1990-1995 рр. збудовано нову вапняково-випалювальну піч, встановлено центрифуги безперервної дії, виконано інші роботи. Останніми роками докорінно змінилась технологія виробництва цукру, значно збільшилась кількість цукрових буряків, які надходять на переробку, зменшився час сезону переробки, сировина переробляється за 2-2,5 місяці. Завод продовжує нарощувати потужність. За останні 10 років тут перероблено 1246,7 тис. тонн сировини, вироблено 155,7 тис. тонн цукру.

ДП ЗАТ «Оболонь – Красилівське» – одне з найпотужніших підприємств харчової галузі Хмельниччини. На виробничій лінії підприємства випускається 28 найменувань продукції, а з 2012 р. освоєно випуск нових видів напоїв безалкогольної групи – «Ріо-де-мохіто» та «Кола-нова» зі смаком лимона. Випускається вся номенклатура напоїв ТМ «Оболонь», крім пива. Сегмент питних та мінеральних вод відзначається новинкою – «Оболонська-2 негазована». Виводячи її на ринок, виробники в першу чергу орієнтуються на споживачів, котрі віддають перевагу водам, що не містять двоокису вуглецю. До того ж вода збагачена кремнієм і має значний оздоровчий ефект. Наявність у воді кремнію робить продукт підприємства унікальним. Продукція підприємства експортується у понад 20 країн світу, серед яких Польща, Німеччина, Білорусь, Чехія, Іспанія, США. Інша «родзинка» підприємства – вода «Прозора», яка також знаходить споживача за межами області.

Хлібзавод «Мамин хліб» орієнтується на місцевого споживача, виконує обслуговуючі функції. Підприємство випускає близько 150 видів хлібобулочних виробів і забезпечує ними Красилівський район і окремі сільські поселення прилеглих районів.

Висновок. Промисловий розвиток міста Красилова спирається на потужну матеріально-технічну базу та висококваліфіковані трудові ресурси і в перспективі може перетворитися у технопарк із випуску високоякісної машинобудівної продукції як спеціального, так і широкого вжитку.

Список використаних джерел

1. Байдич О. В. Крізь плин віків: історія Красилівщини. – Красилів, 2003. – 292с.
2. Гжимайло Ю. Д. Місто над Случем. – Хмельницький: Редакційно-видавничий відділ, 2014. – 23 с.

3. Денисик Г. І., Панасенко Б. Д. Красилівський район / Географічна енциклопедія України: В 3-х томах / Редкол. ...О. М.Маринич (відпов. ред.) та ін.. – К.: «Українська енциклопедія» ім.М. П. Бажана, 1989-1993. Т. 2: З – О. – С. 210.

4. Маньковська Р. В. Крисилів // Енциклопедія історії України: у 10 т. / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін.; Інститут історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2009. Т. 5. Кон – Кю. – С. 293.

5. Меленчук К. О., Островська Н. В. Красилів // Енциклопедія сучасної України: у 30 т. / Ред. кол. І. М. Дзюба [та ін.]; НАН України, НТШ, Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України. – К., 2003-216.

Петрушка А.

*магістрантка II курсу спеціальності 106 Географія
Науковий керівник – проф. Заставецька Л.Б.*

НАСЕЛЕННЯ ВОЛОЧИСЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Актуальність теми. Знання про стан населення Волочиського району Хмельницької області, його структуру і тенденції формування дають змогу виявляти проблеми розвитку демографічної ситуації, передбачати очікувані перспективні зміни потужності трудового потенціалу.

Кількість населення та його природний приріст. У Волочиському районі станом на 01.02.2017 р. проживало 50,9 тисяч осіб. За останні п'ятнадцять років, починаючи з 2001 р., кількість населення району постійно зменшувалась. Але частка сільського населення почала зменшуватись ще задовго до нього. Пояснюється це впливом людей на роботу з сіл у місто Волочиськ, де здійснювалось промислове та житлове будівництво, у м. Хмельницький та інші міста України на навчання, роботу і постійне місце проживання а також виїзд за межі країни на роботу та навчання.

Населення району розміщене нерівномірно. Щільність його становить 47 осіб на 1 км². Це нижче ніж по Хмельницькій області, де щільність населення становить 53,1 осіб на 1 км². Майже третя частина населення зосереджена на заході, де розташований Волочиськ. Сільське населення розміщене рівномірно [1, с. 64].

Кількість населення Волочиського району формується за рахунок природного і механічного руху. Природний рух населення характеризується коефіцієнтами народжуваності, смертності і природного приросту, які у районі мають такі ж тенденції, як і в Україні: народжуваність зменшується, смертність зростає, природній